

Tidskrifternas Kina

Jag lutade mig mot cykeln vid ett vägskäl på den tavastländska landsbygden i väntan på den eftersläntrande avkomlingen. Solen gassade över de gula rypsfälten, tiden stod still och jag tänkte på gårdagens läsoplevelser. Associationerna gick framförallt till de tidskrifter jag ögnat igenom. Visa mig de tidskrifter du har hemma så säger jag vem du är. Bibliotek säger förstås en del om sina ägare, men vem av oss har inte en massa böcker på hyllorna som vi fått till gåva eller på annat sätt snubblat över utan att någonsin riktigt bry oss om dem. Så dock icke med tidskrifterna, åtminstone inte dem som vi konkar ut till landet, ut till fåglarne.

Medan jag stod där och väntade på eftertruppen gick en sak upp för mig. I stort sett alla tidskrifter dryftade Kinas roll i dagens och morgondagens världssamfund. Mest ingående var denna punkt *The Economist*, som i sitt brett upplagda specialnummer (25.6.11) om Kina påpekade framförallt två saker.

För det första tycks till och med denna hypersuperliberala förespråkare av västerländska värderingar, kapitalism och frihandel ha insett att Kina knappast kommer att utvecklas till en parlamentarisk demokrati inom de närmaste decennierna. Kapitalismen trivs bra i auktoritära regimer. För det andra framhäver briterens världssamvete att en behärskad samhällsutveckling i Kina förutsätter att landets medelklass börjar konsumera mer friskt både inhemska och västerländska varor. Den kinesiska exportindustrin kan omöjligen växa i all oändlighet i samma takt under de senaste 10–15 åren. I synnerhet inte som Västvärldens tillväxt och köpkraft är så darrig i dag.

Till samma slutsats kommer också den amerikanska kollegan *The Atlantis* i sitt julnummer. Den amerikanska medelklassens levnadsstandard har sjunkit stadigt under de senaste decennierna. Mycket talar för att även eurosfärens medelklasser snart får spänna svångremmen ordentligt. Men på längre sikt kan Västvärldens ekonomier räddas av Kinas och Indiens snabbt stigande köpkraft som uttryckligen är avhängig av konsumtionsivern hos deras svällande medelklasser.

Det kinesiska ledarskapet har under den senaste tiden börjat investera allt större resurser på sina medborgares livskvalitet och levnadsstandard. Detta beror visserligen enligt många bedömare mest på att mandarinerna i Beijing fått ordentlig skrämshicka av revolutionsvågen i arabvärlden. Man vill med alla medel undvika en situation som våren 1989 då kommunistväldets söndervittring i Europa eggade kinesiska samhällskritiker till demonstrationer på Himmelska fridens torg.

Då som nu stödde den västerländska opinionen de kinesiska demokratikämparna. Ett självkritiskt inlägg hittas dock i en intressant recension av professor Juha Janhunen i senaste *Historisk Tidskrift för Finland* (1/2011), i vilken han ironiserar över att man i Europa ”sedan renässansen ansett sig stå moraliskt över resten av mänskligheten, vilket öppnade vägen både för kolonialism och kristen mission”.

Henrik Meinander, HBL 2.7.2011